

หลักสูตรการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก
กลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอกาบเชิง

ความเป็นมา

นโยบายการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ขยายโอกาสในการเข้าถึงบริการ การศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการฝึกหลักสูตรวิชาชีพ เพื่อพัฒนาอาชีพและเป็นช่องทางในการประกอบอาชีพในสภาพปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมืองสังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมากเมื่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นแต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอต่อความต้องการ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์จะต้องสร้างขึ้นหรือทดแทนโดยวิธีการต่างๆ เพื่อการอยู่รอดหลักสูตรการสานเส้นพลาสติก ได้เกิดจากแนวความคิดจากสมัยก่อนปู่ ย่า ตา ยาย ได้ทำการจักสานของใช้ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต โดยนำวัสดุจากวัสดุธรรมชาติมาใช้ในการจักสาน เช่น ไม้ไผ่ หญ้าแฝก กก ผือ และอีกหลายๆ อย่าง จนก่อให้เกิดงานอาชีพสืบต่อกันมาเป็นภูมิปัญญาสู่ลูกหลาน แต่วัสดุอุปกรณ์จากธรรมชาติเหล่านั้นไม่คงทนเท่าที่ควร ปัจจุบันความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆ เกิดขึ้นมากมายทำให้มีการตัดแปลงจากอุปกรณ์เหล่านี้ ไปเป็นเส้นพลาสติกแทน โดยได้นำเอาเส้นพลาสติกที่มีลักษณะคล้ายตอกแต่มีสีสนลวดลายที่สวยงามและคงทนมาทำการสาน สภาพปัจจุบันเด็กและเยาวชนถูกสภาพสังคมแห่งการบริโภคนิยม เป็นผู้บริโภคมกกว่าเป็นผู้ผลิต ขาดความคิดสร้างสรรค์ ทำงานไม่เป็น ขาดวินัย ไม่มีความอดทนต่อความยากลำบากในขณะที่เวลาเรียนก็ไม่มีสมาธิ เพราะจิตใจ ไม่ได้สนใจในสิ่งที่เรียน กลุ่มของเราจึงได้สนใจและจัดทำโครงการอาชีพการสานตะกร้าพลาสติก เพราะเห็นว่า ตะกร้าพลาสติก มีความสวยงาม และมีความคงทน ประกอบกับวัสดุในการสานเช่น ไม้ไผ่ เริ่มหายากและมีความยุ่งยากในการผลิต การจัดทำโครงการอาชีพการสานตะกร้าพลาสติก จึงเป็นการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการทำงาน มีความอดทน มีจิตสาธารณะที่จะกระตุ้นให้ชุมชนได้เลิกใช้ถุงพลาสติกที่ก่อให้เกิดโลกร้อน ฝึกทักษะการจัดการในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ทั้งยังทำให้เกิดสมาธิในการเรียนและเป็นความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดีถึงการจักสานผลิตภัณฑ์เส้นพลาสติก เช่น ตะกร้าหรือภาชนะอื่นๆ รวมถึงการสานอุปกรณ์เครื่องใช้ ต่างๆ จากเส้นพลาสติก เช่น ตะกร้า กระเป๋า กล่องทิชชู เป็นอาชีพอิสระที่กำลังอยู่ในความสนใจ ของหลายๆ คนเนื่องจากการจักสานเป็นภูมิปัญญาที่เป็นพื้นฐานของสังคมไทยซึ่งสืบทอดมาจากบรรพบุรุษโดยในอดีตได้มี การใช้ไม้ไผ่ ใบจาก ใบลาน มาทำตะกร้า กระบุง หรือของใช้สอยในครัวเรือนเป็นจำนวนมาก แต่เนื่องจากยุค สมัยได้เปลี่ยนแปลงไปรูปแบบการใช้งาน หรือรูปแบบผลิตภัณฑ์ย่อมต้องมีการปรับเปลี่ยนให้รับกับความ เปลี่ยนแปลง จึงมีการปรับใช้พลาสติกเส้นซึ่งมีสีสนสวยงาม มีความคงทนและสามารถดัดแปลงให้มีรูปทรงที่ หลากหลาย มาใช้แทนไม้ไผ่หรือวัสดุธรรมชาติซึ่งกำลังจะหมดไป

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอกาบเชิง จึงได้นำนโยบายยุทธศาสตร์และความจำเป็น ดังกล่าวสู่การปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรอาชีพให้กับกลุ่มเป้าหมาย และประชาชนมีรายได้ และมีอาชีพเสริมจากการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกเป็นภาชนะใช้สอย มีสีสนสวยงาม คงทน มีความน่าสนใจ เหมาะสำหรับนำไปใช้สอยและเป็นของฝาก ผู้ที่สนใจควรศึกษาหาความรู้และฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ สามารถนำไปประกอบอาชีพให้กับตนเองได้

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นการ จัดหลักสูตร กลุ่มหลักสูตรชั้นเรียนที่มีความยืดหยุ่นในด้านหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
๒. การจัดการศึกษา วิชาการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก เป็นหลักสูตรวิชาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนที่ไม่มีอาชีพ หรือผู้มีอาชีพอยู่แล้ว แต่ต้องการพัฒนาอาชีพของตนให้มีความมั่นคง ได้เรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน ตามความสนใจ ความสามารถของแต่ละบุคคล สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง เป็นผู้ที่มี ความรู้ มีคุณธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม
๓. ให้สถานศึกษามีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย
๔. ให้มีการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๕. การจัดการเรียนรู้เป็นการจัดการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมใน การประกอบอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง และยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียน มีอาชีพ สร้างรายได้ อย่างมั่นคง
๒. เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ และฝึกทักษะการประกอบอาชีพ
๓. เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ และฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔. เพื่อให้ผู้เรียนมีโครงการประกอบอาชีพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไปได้
๕. เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

รายวิชา การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ๑๐ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๓๐ ชั่วโมง

เนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วย ๓ เรื่อง ดังนี้

๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการสานเส้นพลาสติก ทฤษฎี ๓ ชั่วโมง
  ๑. ความสำคัญในการประกอบอาชีพการสานเส้นพลาสติก ทฤษฎี ๑ ชั่วโมง
  ๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการสานเส้นพลาสติก ทฤษฎี ๓๐ นาที
  ๓. แหล่งการเรียนรู้การประกอบอาชีพการสานเส้นพลาสติก ทฤษฎี ๓๐ นาที
  ๔. การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพการสานเส้นพลาสติก ทฤษฎี ๑ ชั่วโมง

๒. ทักษะการประกอบอาชีพการสานเส้นพลาสติก ทฤษฎี ๓ ชั่วโมง ปฏิบัติ ๒๘ ชั่วโมง

๑. การสานเส้นพลาสติกเบื้องต้น
๒. การสานตะกร้าขอบไม้ใส่ลวด
๓. การสานตะกร้าขอบลวดสีเหลี่ยม
๔. การสานตะกร้าอเนกประสงค์ทรงกลม
๕. การสานตะกร้าอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม
๖. การสานกระเป๋าแฟชั่นแบบสะพาย
๗. การสานกระเป๋าแฟชั่นแบบถือ
๘. การสานกล่องเอกสารอเนกประสงค์

๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ ทฤษฎี ๔ ชั่วโมง ปฏิบัติ ๒ ชั่วโมง

๑. การคิดราคาต้นทุนและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน   ทฤษฎี ๑ ชั่วโมง
๒. การส่งเสริมการขาย   ทฤษฎี ๑ ชั่วโมง
๓. การทำบัญชีร้านค้าอย่างง่าย   ทฤษฎี ๑ ชั่วโมง
๔. การเขียนโครงการ   ทฤษฎี ๑ ชั่วโมง ปฏิบัติ ๒ ชั่วโมง

โครงสร้าง หลักสูตรการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก
กลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

ที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพ	<p>๑. บอกและอธิบาย ความสำคัญในการประกอบอาชีพการสานตะกร้า จากเส้นพลาสติก ได้</p> <p>๒. บอกองค์ประกอบของการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้</p> <p>๓. บอกความต้องการตัดสินใจเลือกเข้ารับการศึกษาอาชีพและตัดสินใจประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้</p> <p>๔. บอกสถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ได้</p>	<p>๑. ความสำคัญในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๒. ความรู้เบื้องต้นในการประกอบอาชีพในเรื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การลงทุน - วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ - การตลาด - กระบวนการผลิต - การขนส่ง - แหล่งวัตถุดิบ - การผลิตชิ้นงานรูปลักษณะต่าง ๆ - ผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม - กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ๓. แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้ ๔. การตัดสินใจเลือกรูปแบบ วิธีการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้ตามความต้องการการของผู้เรียน เช่น การเป็นเจ้าของกิจการ การดำเนินการจัดทำ การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ได้ทุกขั้นตอน 	<p>วิทยากร บรรยาย และจัดกระบวนการให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจดบันทึกระหว่างเรียน</p>	๓	

ที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒	ทักษะการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	<p>๑. อธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้</p> <p>๒. สามารถเตรียมวัสดุในการทำตะกร้าจากเส้นพลาสติก เพื่อจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้</p> <p>๓. เพื่อคัดเลือกเส้นพลาสติกที่จะนำมาผลิตเป็นชิ้นงานได้เหมาะสม และถูกต้อง</p> <p>๔. เพื่อออกแบบรูปร่างชิ้นงาน</p> <p>๕. ประกอบตกแต่งให้เป็นชิ้นงานที่สวยงามตามที่กำหนดให้ได้</p>	<p>๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๑.๑ ชนิดของการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๑.๒ ชนิดของวัสดุการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๑.๓ ประเภทของเครื่องมือการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๑.๔ การคำนวณ และราคา ค่าแรง ค่าวัสดุ การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกทุกประเภท</p> <p>๑. การสานเส้นพลาสติกเบื้องต้น</p> <p>๒. การสานตะกร้าขอบไม้ไผ่ลวด</p> <p>๓. การสานตะกร้าขอบลวดสี่เหลี่ยม</p> <p>๔. การสานตะกร้าอเนกประสงค์ทรงกลม</p> <p>๕. การสานตะกร้าอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม</p> <p>๖. การสานกระเป๋าสบาย</p> <p>๗. การสานกระเป๋าสบายแบบถื่อ</p> <p>๑.๕ วิธีการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p>	<p>๑.วิทยากรให้ความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกชนิดของวัสดุ ตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๒.วิทยากรอธิบายถึงความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกพร้อมฝึกปฏิบัติ</p> <p>๓.วิทยากรบรรยายถึงความรู้พื้นฐานเบื้องต้นในการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน</p> <p>๔.วิทยากรให้ผู้เรียนศึกษาขั้นตอนการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกจากสื่อใบความรู้</p> <p>๕. วิทยากรให้ผู้เรียนลงมือทำตะกร้าจากเส้นพลาสติกตามแบบต่างๆ</p> <p>๖. การเก็บรายละเอียดการทำตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p>	๓	๒๘

ที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	๓.๑ การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการสานเส้นพลาสติก ๓.๑.๑ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ๓.๑.๒ การลดต้นทุนการสานเส้นพลาสติก ๓.๒ เพื่อให้มีความเข้าใจในการจัดการตลาดในการประกอบอาชีพการสานเส้นพลาสติกได้ ๓.๒.๑ การประชาสัมพันธ์ ๓.๒.๒ การส่งเสริมการขาย ๓.๒.๓ การกระจายสินค้าไปสู่ผู้บริโภค ๓'๓ เพื่อให้ผู้เรียนเขียนเสนอโครงการในการอาชีพได้	๑. การคิดราคาต้นทุนและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน ๒. การส่งเสริมการขาย ๓. การทำบัญชีร้านค้าอย่างง่าย ๔. การเขียนโครงการ	๑. วิทยากรอธิบายให้ความรู้ในการบริหารจัดการด้าน อาชีพ - การเงิน การทำ บัญชีเกี่ยวกับวัสดุ - การเก็บรักษา แหล่งผลิตวัตถุดิบ ๒. การจัดการด้านตลาด - การประชาสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ เช่น ทางอินเทอร์เน็ต โบว์ชัวร์ แผ่นพับ ๓. หลักการคิดต้นทุน/กำไร	๔	๒
รวม					๑๐	๓๐

แหล่งเรียนรู้/สื่อ/วัสดุ/อุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

๑. ใบความรู้/ใบงาน
๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วิทยากร
๓. ตัวอย่างชิ้นงาน
๔. วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ
๕. แหล่งเรียนรู้ ที่ศึกษาดูงาน

การวัดและการประเมินผล

๑. ภาคทฤษฎี ร้อยละ ๒๐
  - ๑.๑ ประเมินผลจากการปฏิบัติตามรายงาน ร้อยละ ๑๐
  - ๑.๒ ประเมินผลจากการทำแบบทดสอบ ร้อยละ ๑๐
๒. ภาคปฏิบัติ ประเมินจากชิ้นงานที่มีคุณภาพเพียงพอที่จะจำหน่ายได้ ร้อยละ ๘๐
  - ๒.๑ ประเมินจากความสวยงาม ร้อยละ ๔๐
  - ๒.๒ ความคิดสร้างสรรค์ ร้อยละ ๓๐
  - ๒.๓ การสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือของผู้เรียน โดยใช้แบบสังเกต ร้อยละ ๑๐

เงื่อนไขการผ่านการอบรม

๑. มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. ผ่านการประเมินผลทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. ผู้เรียนสามารถเขียนโครงการอาชีพของตนเองได้ อย่างน้อย ๑ โครงการ

หลักฐานการผ่านการอบรม

๑. หลักฐานแสดงผลการเรียนรู้
๒. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน สกร.
๓. ทะเบียนคุมวุฒิบัตรที่สถานศึกษาออกให้กับผู้เรียนที่จบหลักสูตร

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร
(นายสินะวัตร เศษศรี)
ครูชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นางสาวปรียารัตน์ พวงนาค)
ประธานกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นายโมไนย โรปรรัมย์)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอกาบเชิง
ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอกาบเชิง
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ .....

หลักสูตร.....การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก.....จำนวน.....๔๐..... ชั่วโมง (เรียนวันละ ๓ ชั่วโมง)

ระหว่างวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลา.....ถึงเวลา.....

สถานที่จัด ณ .....

ชั่วโมง	วัน/เดือน/ปี	เวลา	รายละเอียดเนื้อหาตามหลักสูตร	วิธีการจัดการเรียนการสอน	วัสดุ/อุปกรณ์	การวัดผลประเมินผล
๑-๓			<p>๑. ความสำคัญในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๒. ความรู้เบื้องต้นในการประกอบอาชีพในเรื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การลงทุน - วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ - การตลาด - กระบวนการผลิต - การขนส่ง - แหล่งวัตถุดิบ - การผลิตชิ้นงานรูปลักษณะต่าง ๆ - ผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม - กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ <p>๓. แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้</p> <p>๔. การตัดสินใจเลือกรูปแบบวิธีการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้ตามความต้องการการของผู้เรียน เช่น การเป็นเจ้าของกิจการ การดำเนินการจัดทำกรสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ได้ทุกขั้นตอน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยาการบรรยาย - ใบความรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารใบความรู้ - แบบทดสอบ - อุปกรณ์การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก 	<ul style="list-style-type: none"> - การสังเกต - แบบทดสอบก่อนเรียน - การมีส่วนร่วม

ชั่วโมง	วัน/เดือน/ปี	เวลา	รายละเอียดเนื้อหาตามหลักสูตร	วิธีการจัดการเรียนการสอน	วัสดุ/อุปกรณ์	การวัดผลประเมินผล
๔-๓๔			<p>๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๑.๑ ชนิดของการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๑.๒ ชนิดของวัสดุการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๑.๓ ประเภทของเครื่องมือการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๑.๔ การคำนวณ และราคาค่าแรงค่าวัสดุ การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกทุกประเภท</p> <p>๑. การสานเส้นพลาสติกเบื้องต้น</p> <p>๒. การสานตะกร้าขอบไม้ไผ่ลวด</p> <p>๓. การสานตะกร้าขอบลวดสี่เหลี่ยม</p> <p>๔. การสานตะกร้าอเนกประสงค์ทรงกลม</p> <p>๕. การสานตะกร้าอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม</p> <p>๖. การสานกระเป๋าสานแบบสะพาย</p> <p>๗. การสานกระเป๋าสานแบบถือ</p> <p>๑.๕ วิธีการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p>	<p>- วิทยากรบรรยาย</p> <p>- ใบความรู้</p>	<p>- เอกสารใบความรู้</p> <p>- แบบทดสอบ</p> <p>- อุปกรณ์การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p>	<p>- การสังเกต</p> <p>- แบบทดสอบก่อนเรียน</p> <p>- การมีส่วนร่วม</p>

ชั่วโมง	วัน/เดือน/ปี	เวลา	รายละเอียดเนื้อหาตามหลักสูตร	วิธีการจัดการเรียนการสอน	วัสดุ/อุปกรณ์	การวัดผลประเมินผล
๓๕-๓๗			๑. การคิดราคาต้นทุนและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน ๒. การส่งเสริมการขาย	- วิทยากรบรรยาย - ใบความรู้	- เอกสารใบความรู้ - แบบทดสอบ	- การสังเกต - แบบทดสอบก่อนเรียน - การมีส่วนร่วม
๓๘-๓๙			๓. การทำบัญชีร้านค้าอย่างง่าย	- วิทยากรบรรยาย - ใบความรู้	- เอกสารใบความรู้ - แบบทดสอบ	- การสังเกต - แบบทดสอบก่อนเรียน - การมีส่วนร่วม
๔๐			๔. การเขียนโครงการ	- วิทยากรบรรยาย - ใบความรู้	- เอกสารใบความรู้ - แบบทดสอบ	- การสังเกต - แบบทดสอบก่อนเรียน - การมีส่วนร่วม

ผู้เสนอแผนการสอน

ลงชื่อ.....

( )

วิทยากร

ผู้ตรวจแผนการสอน

ลงชื่อ.....

( )

ครู สกร.ตำบล

ผู้เห็นชอบแผนการสอน

ลงชื่อ.....

( )

ผู้อนุมัติแผนการสอน

ลงชื่อ.....

( )

ผู้อำนวยการ .....

ใบความรู้ที่ ๑ ประวัติความเป็นมาของพลาสติก

“พลาสติก” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษ “plastics” นั้น มาจาก ภาษากรีก “plastikos” แปลว่า “ซึ่งสามารถหล่อหลอมให้เป็นรูปร่างต่างๆได้” พลาสติกเป็นวัสดุซึ่งมีเสถียรภาพ(stable) เมื่ออยู่ในชั้นเป็นผลิตภัณฑ์ นำไปใช้ ในงานต่างๆ แต่เมื่ออยู่ในขั้นตอนการผลิตนั้น วัสดุพลาสติก จะมีลักษณะอ่อนตัว สามารถทำให้มีรูปร่าง หรืออัดแบบได้ตามที่ต้องการ โดยใช้ความร้อน และ ความกดดันวัสดุพลาสติกที่ถือว่าเป็นชนิดแรกคือ เซลลูลอยด์(celluloid) ที่ถูกใช้แทนงานช่างในการทำลูกบิลเลียด ในช่วงหลังของศตวรรษที่ ๑๙ โดยผู้คิดทำขึ้น คือ จอห์น เวสเลย์ ไฮแอทท์ (John Wesley Hyatt) ใช้เซลลูโลสไนเตรต(cellulose nitrate) ผสมกับการบูร(camphor)เหตุการณ์สำคัญบางอย่างในประวัติความเป็นมา ของพลาสติก แสดงได้ ดังต่อไปนี้

ประเภทของพลาสติก

พลาสติกแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. เทอร์มอพลาสติก(thermoplastics) เป็นพลาสติกที่เมื่อ ทำเป็นผลิตภัณฑ์ แล้วยังสามารถนำกลับมาหลอมใหม่ ใช้งานใหม่ได้เรื่อยๆ

๒. เทอร์มอเซตติงพลาสติก (thermosetting plastic) เป็นพลาสติกที่เมื่อทำ เป็นผลิตภัณฑ์แล้ว ไม่สามารถจะนำไปหลอม นำกลับมาใช้ใหม่อีก เนื่องจากในขั้นตอนที่ทำเป็นผลิตภัณฑ์นั้น จะมีการเปลี่ยนแปลงทางเคมีเกิดขึ้น โมเลกุลพลาสติก ยึดเชื่อมต่อกัน แบบเชื่อมขวาง (crosslinking) การใช้ความร้อน ไม่สามารถทำให้อ่อนตัว ได้อีก และเมื่อได้รับความรับมากๆจะไหม้เกรียม และแตกออกของพลาสติกที่ใช้รองรับสินค้าและอาหารในปัจจุบัน ผลิตด้วยเม็ดพลาสติกจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นวัตถุดิบในการผลิต ซึ่งสามารถทำได้อย่างรวดเร็วในปริมาณมากและด้วยต้นทุนที่ต่ำ เมื่อนำมาใช้จะมีอายุการใช้งานที่สั้น และส่วนใหญ่เป็นการใช้งานเพียงครั้งเดียว โดยเฉพาะถุงขนาดเล็กที่ผ่านการใช้งานแล้วจะถูกนำไปทิ้ง กลายเป็นขยะที่ยากต่อการย่อยสลายอย่างมาก เนื่องจากคุณลักษณะที่เบาบาง มีปริมาณมาก และปะปนกับขยะมูลฝอยประเภทอื่นๆ ส่งผลให้การย่อยสลายนั้นเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น เพราะต้องใช้ระยะเวลาในการย่อยสลายนานถึง ๑๐๐-๔๕๐ ปี และหากนำไปเผาก็จะก่อให้เกิดสารประกอบไฮโดรคาร์บอนซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อนถ้าทุกคนให้ความร่วมมือในการใช้ตะกร้าสานทดแทนการใช้ถุงพลาสติก ก็จะสามารถช่วยลดการใช้ถุงพลาสติกได้มากถึง ๑๐๐ ล้านถุงต่อปี ซึ่งข้อดีของการใช้ตะกร้าสานก็มีมากมาย เช่น ทำความสะอาดได้ง่ายสวยงาม แข็งแรง ใช้งานได้ดีกว่าถุงพลาสติก ช่วยลดขยะมูลฝอย ไม่ทำให้เกิดภาวะเรือนกระจก อีกทั้งสามารถยังใช้เป็นสื่อรณรงค์เสริมสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมได้อย่างกว้างขวาง หรือ เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายบางส่วนให้กับกลุ่มแม่บ้านที่ไม่อยากเสียเงินซื้อตะกร้าที่ได้ขนาดไม่ตรงกับความต้องการและเป็นการตอบสนองความต้องการให้กลุ่มแม่บ้านที่ต้องการสานตะกร้าไว้ใช้เองแต่ขาดทักษะความรู้ในการสานตะกร้า

ประโยชน์ของพลาสติก

๑. มีความแข็งแรงทนทาน โครงสร้างได้รับการออกแบบอย่างดี ผลิตด้วยวัตถุดิบสูตรพิเศษเพื่อให้มีความสามารถในการรับน้ำหนัก และทนแรงกระแทกได้ดีเยี่ยม

๒. มีอายุการใช้งานยาวนาน สามารถรับน้ำหนักได้ดีเยี่ยม

๓. มีหลายรูปแบบ ทนต่ออุณหภูมิร้อน/เย็นจัด/กรด/ด่างและสภาวะแวดล้อมได้
๔. ทำความสะอาดง่ายไม่ดูดความชื้น ปลอดภัย/ตะปู ไม่เก็บความสกปรกหรือขังน้ำจึงง่ายต่อการทำความสะอาดและบำรุงรักษา
๕. ประหยัดเวลาและคุ้มค่า ได้อุรรักษ์ธรรมชาติ

ช่องทางการประกอบอาชีพ

การจักสานเป็นอาชีพที่ชาวบ้านหารายได้ช่วยจุนเจือครอบครัวในยามที่เสร็จสิ้นจากการทำนา คนในชุมชนรู้จักและมีภูมิปัญญาด้านการจักสานเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว ซึ่งสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ รู้จักการนำหวาย ไม้ไผ่ ก้านลานมาทำตะกร้า กระบุง ชะลอม ผลิตภัณฑ์สอยในครัวเรือน สมัยก่อนชาวบ้านจะทำไว้ใช้เอง การจักสานสืบทอดมาจากบรรพบุรุษในถิ่นฐานเดิม มีผู้ทรงภูมิปัญญาถ่ายทอดองค์ความรู้แบบดั้งเดิม ซึ่งยังไม่มีการพัฒนาในรูปแบบแต่อย่างใดจักสานเป็นผลิตภัณฑ์ หัตถกรรม ที่บ่งบอกถึงความรุ่งเรือง ประเพณี วัฒนธรรมของพื้นบ้าน มีการสืบทอดเทคนิควิธีการมาหลายช่วงอายุคน ซึ่งมีพื้นฐานการพัฒนาตลอดมาในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยมีพื้นฐานในการออกแบบจากสภาพการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ศาสนา และ ธรรมชาติที่แตกต่างกันในแต่ละยุคสมัยเดิมสมัยก่อนในชุมชนมีการปลูกไม้ไผ่ หวาย ลาน มีกรรมวิธีการจักสานแบบโบราณใช้วัตถุดิบในพื้นที่นำมาจักสานเครื่องใช้ในครัวเรือน เมื่อก่อนนี้กลุ่มจักสานมีมาก ผลผลิตล้นตลาด ราคาผลิตภัณฑ์ถูก แต่วัตถุดิบแพง จึงมีความคิดที่จะเปลี่ยนจากหวาย ไม้ไผ่เป็นจักสานพลาสติก ต่อมาเมื่อทางส่วนราชการมาส่งเสริมให้การสนับสนุน ให้มีการจักสานเชิงพาณิชย์ โดยมีชาวบ้านมาเป็นสมาชิกกลุ่ม ทำให้มีอาชีพเสริม มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีสถานที่ฝึกอบรม ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ เกิดจากความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก เน้นความสวยงาม ประณีตและเรียบริ้อยจากการที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการต่างๆ ทำให้กลุ่มมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ส่งผลให้ชาวบ้านได้มีรายได้ให้กับครอบครัวอีกทางหนึ่งจักสานพลาสติก เป็นศิลปะการจักสานที่มีลวดลายสวยงาม การออกแบบ สีสันทของเส้นพลาสติกตลอดมาตามความต้องการของลูกค้า มีความละเอียดประณีต เรียบริ้อย ได้มาตรฐาน คงทน สมประโยชน์ ราคาไม่แพง มีการพัฒนาแบบทันสมัยอย่างต่อเนื่องและเป็นสากล แต่กระบวนการผลิตยังใช้แบบดั้งเดิม ทำให้มองเห็นคุณค่าและแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจ เป็นผลงานจากการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ประสานภูมิปัญญาของคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ ให้เข้ากันได้อย่างลงตัวและเหมาะสมการส่งเสริมและการอนุรักษ์การจักสาน โดยให้มีการผลิตอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาแบบตลอดเวลา จึงมีการถ่ายทอดให้กับผู้ที่ต้องการศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพให้กับแม่บ้าน นักเรียน นักศึกษา ผู้ที่สนใจทั่วไป เพื่อเป็นการสืบสานภูมิปัญญาของคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่ได้อย่างมีคุณภาพและเป็นการอนุรักษ์ และป้องกันภูมิปัญญาให้สูญหาย

ใบงานที่ ๑

๑. ให้ผู้เรียนบอกเหตุผลในความต้องการ การฝีกอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ให้ผู้เรียนบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๒ การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

สมัยก่อนปู่ ย่า ตา ยาย ได้ทำการจักสานของใช้ในการ ประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต โดยนำวัสดุ จากวัสดุ ธรรมชาติมาใช้ในการจักสาน เช่น ไม้ไผ่ หญ้า แฝก กก ผี้อ และอีกหลายๆ อย่าง จนก่อให้เกิดงาน อาชีพสืบต่อกันมาเป็นภูมิปัญญาสู่ลูกหลานแต่วัสดุ อุปกรณ์จากธรรมชาติเหล่านั้นไม่คงทนเท่าที่ควร ปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย ทำให้มีการตัดแปลงจาก อุปกรณ์เหล่านี้ ไปเป็นเส้นพลาสติกแทนโดยได้นำเอา เส้นพลาสติกที่มีลักษณะคล้ายตอกแต่มีสีสันทดลายนที่ สวยงามและ คงทนมาทำการสาน สภาพปัจจุบันเด็ก และเยาวชนถูกสภาพสังคมแห่งการบริโภคนิยมเป็น ผู้บริโภคมากกว่า เป็นผู้ผลิต จนพัฒนามาเป็นภูมิปัญญาของตำบลคลองกระจิงจนถึงปัจจุบันการจักตะกร้าเป็นการสร้างงาน ให้กับคนในหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือในด้านเพิ่มรายได้ โดยการสร้างความคิดในการสานตะกร้าในรูปแบบต่างๆ อีก ด้วย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

วิธีการดำเนินการ

การสานกระเป๋าสองชั้นแบบถื่อ

อุปกรณ์

๑. เส้นพลาสติก ๕ ซีด
๒. กรรไกร
๓. ทุถือกระเป๋

วิธีการทำ

๑. ตัดเส้นพลาสติกยาวกว่ากระเป๋แบบ ๒๐-๓๐ ซม. จำนวนความกว้าง ๑๑ เส้น จำนวนความยาว ๒๓ เส้น
๒. นำเส้นพลาสติกที่ตัดไว้โดยนำ ๑๑ เส้นมาเรียงไว้ (ความกว้างของกระเป๋)
๓. นำเส้นพลาสติกที่เหลือ ๒๓ เส้น นำมาสานที่ละเส้น
๔. เมื่อนำมาสานครบทั้ง ๒๓ เส้นแล้ว หลังจากนั้นจัดเส้นพลาสติกให้แน่น ไม้ให้มีช่องว่าง
๕. เมื่อจัดเส้นพลาสติกแล้ว ให้นำเส้นพลาสติกทุกด้านมาขัดกับลาย โดยขัดเว้นเส้น
๖. ขึ้นลายข้างกระเป๋ โดยการสานจะใช้ ๓ เส้นในการสาน ๑ รอบ
  - ๖.๑ ดึงเส้นพลาสติกที่ขัดไว้มาสานกับ ๓ เส้นที่ขึ้นลาย
  - ๖.๒ สานสลับเส้น
  - ๖.๓ เมื่อขัดเส้นที่ขัดไว้กับลายแล้ว ให้สานเส้นถัดไปเหมือนเดิม
  - ๖.๔ แล้วพับลงมาขัดกับลาย
๗. เมื่อสานเสร็จแล้ว ให้บีบตามขอบของกระเป๋ เพื่อให้ทำเป็นทรง
๘. ใส่ทุถือกระเป๋ ก็จะเป็นขั้นตอนสุดท้าย

การสานตะกร้าขอบลวดสี่เหลี่ยม

- ๑ เส้นพลาสติก
- ๒ ลวด (สำหรับขึ้นขอบปากตะกร้า)
- ๓ สายยางพลาสติก (สำหรับทำหูตะกร้า)
- ๔ กรรไกร

กระบวนการ/ขั้นตอน->

๑. เลือกสายพลาสติก และสีเส้นที่ชอบ เพื่อให้เกิดลวดลายสวยงาม ได้พื้นสีฟ้า (สีสมมติ) กับทำลายเป็นสีเขียว (สีสมมติ)
๒. ตัดเส้นพลาสติก สีฟ้า (สีสมมติ) ยาว ๒๘ นิ้ว จำนวน ๑๔ เส้น (วิธีตัดต้องให้เป็นปลายเฉียงๆ เพื่อง่ายต่อการสอดสานกัน และจำนวนเส้นขึ้นอยู่กับขนาดของผลิตภัณฑ์ที่จักสาน)
๓. เริ่มจากวางเส้นพลาสติก ๗ เส้น เรียงให้เสมอกัน เทคนิคคือเอาสมุดหนาๆ มาทับไว้ไม่ให้เส้นพลาสติกเลื่อนไปมา และนำอีก ๗ เส้นมาขัดกันเป็นกากบาท ให้อยู่กึ่งกลาง และสลับขึ้นลงบนล่าง และจัดเส้นให้เท่ากัน
๔. นำเส้นข้างใต้เส้น ประมาณเส้นที่ ๓ ที่อยู่ข้างใต้ นำมาสอดและเป็นการล็อก ทั้ง ๒ ฝั่งซ้าย ขวา และทำการล็อกเช่นเดียวกัน ทั้งด้านบนและด้านล่าง
๕. พับเส้นทุกเส้น ตามรอยที่เป็นขอบของการสาน เป็นการขึ้นรูปตะกร้า
๖. เริ่มการตัดเส้นสีเขียว (สีสมมติ) เพื่อนำขึ้นรอบทำลายของตะกร้า ใช้ความยาว ๑๘ นิ้ว จำนวน ๑๑ เส้น (วิธีตัดต้องให้เป็นปลายเฉียงๆ เพื่อง่ายต่อการสอดสานกัน จำนวนเส้นขึ้นอยู่กับขนาดของผลิตภัณฑ์ที่จักสาน)
๗. จากนั้นนำเส้นสีฟ้า (สีสมมติ) ที่ล็อกไว้ ออกถอยออกมา เพื่อเป็นการเตรียมเริ่มการสานขึ้นรูป
๘. ทำการขึ้นเส้นสีเขียว (สีสมมติ) มาขัดไปมายึดเกณฑ์จากตรงกลางของเส้นทั้งหมดก่อน สลับไปมาเป็นตารางไปเรื่อย ๆ
๙. ชั้นที่ ๒ ดันเส้นให้ชิด ก็สานสลับกันไปเป็นชั้นๆ โดยจะต้องมีการล็อกเส้นเพื่อไม่ให้เลื่อนไปมาเสมอ
๑๐. พอสานไปจนใกล้ขอบก็ทำการเหน็บเส้นให้ไปทางเดียวกัน ทิมลงไปทางก้นตะกร้า เพื่อเตรียมเอาเส้นสีเขียวมาทำขอบ
๑๑. เริ่มทำขอบนำเส้นพลาสติกสีเขียว (สีสมมติ) ๒ เส้นประกบกัน แล้ววางทาบไปกับขอบตะกร้าดึงเส้นสีฟ้า (สีสมมติ) ที่ล็อกดึงกลับมา แล้วก็สานทับไปกับขอบเส้นสีเขียว (สีสมมติ) แต่ต้องสลับลายสีไปด้วยเพื่อเป็นการสร้างขอบตะกร้าให้เกิดลวดลาย ทำอย่างนี้ทุกเส้นรอบตะกร้า
๑๒. ชั้นทำการเก็บชาย ตัดชายให้สั้นพอดีกับการซ้อนลายได้แล้วก็เหน็บเก็บเข้าไปด้านใน ทำทุกเส้นเพื่อความเรียบร้อย
๑๓. การทำหู ตัดเส้นพลาสติก ๒ เส้น แล้วนำมาตัดผ่าครึ่ง
๑๔. เพื่อนำไปถัดสานขัดกันไปมานั้นไขว้เส้นพลาสติก ๒ เส้นเข้าหากัน โดยจะเรียงเป็น ๔ เส้น การถักคือ นำเส้นซ้ายสุด มาไขว้อ้อมไปด้านหลังวกกลับของเส้นที่ ๓ ต่อด้วยนำเส้นขวาสุด นับถอยหลังไปไขว้ด้านหลัง
- วกกลับเส้นที่ ๓ เช่นกัน ทำสลับไปมาอย่างนี้จนสุดปลายพลาสติก
๑๕. นำมาติดหูที่ตัวตะกร้าโดยการรวบเส้นของหูเข้าด้วยกัน แบ่งแยกเป็น ๒ ข้าง แล้วร้อยเข้ากับตัวตะกร้า สานเป็นลวดลาย แล้วทำการเก็บปลายเส้นให้เรียบร้อย สำหรับเป็นหูหิ้ว หรือแขวนก็ได้ หรือนำมาสอดใส่
- ในสายยางพลาสติก แล้วนำไปติดหูที่ตัวตะกร้าแทนก็ได้

การสานตะกร้าอเนกประสงค์ทรงกลม

https://www.youtube.com/watch?v=AZJabjo๑G_U

การสานตะกร้าขอบลาดสี่เหลี่ยม

วัสดุ เส้นด้าย ๔๐ ซม. - ๙ เส้น

เส้นนอน ๕๐ ซม. - ๗ เส้น

เส้นสาน ๖๐ ซม. - ๕ เส้น

เส้นเก็บขอบปาก ๖๐ ซม. - ๑ เส้น

ลวด เบอร์๑๔ ยาว ๕๐ ซม. - ๑ เส้น

ขั้นตอนการทำ

๑. ใช้หนังยางมัดปลายเส้นด้ายทั้ง ๙ เส้น รวมไว้ด้วยกัน โดยให้เส้นเรียงกัน เหมือนในภาพ (อาจติดเทปใส เพื่อช่วยให้เส้นไม่เคลื่อนและสานง่ายขึ้น)

๒. นำเส้นนอนอีก ๗ เส้น มาสานขัดกับเส้นด้าย โดยสานให้เส้นสลับระหว่างกัน ให้เส้นที่สานขัดแล้วอยู่ช่วงกลาง เหมือนในรูป

๓. จากนั้นจัดเส้นแนวนอนให้ชิด แล้วนำเส้นสาน อีก ๕ เส้น มาสานขึ้นไปด้านบน โดยเริ่มสานประมาณครึ่งหนึ่งของเส้นด้าย

๔. เริ่มสานโดยการนับเส้นสานลงมาถึงเส้นที่๖ แล้วสานขัดสลับระหว่างขึ้นไปด้านบน เหมือนในรูป

๕. สานขัดไปจนหมดเส้น แล้วพอลงถึงมุม ก็นับเส้นที่๖ เหมือนเดิม ทำจนครบทั้ง ๔ มุม

(ถ้าสานแล้วกลัวเส้นหลุด ใช้การพับเส้นแล้วสอดขัดไว้ดังภาพ)

๖. พอสานครบทั้ง ๔ ด้านแล้ว ก็สอดเส้นสานให้ตักงานผสานกัน ทั้ง ๕ เส้น ให้ครบ

๗. ดึงจัดชิ้นงานให้ชิดกัน ได้ขนาด และพับมุมกล่อ่งให้สวยงาม

๘. จากนั้นตัดลวด ด้านกว้าง ๙.๕ ซม. ด้านยาว ๑๒.๕ ซม.

๙. จากนั้นนำลวด ครอบตรงปากชิ้นงาน แล้วพับเส้นให้ทับลวดดังภาพ

๑๐. นำเส้นเก็บขอบปากวางทับลวด แล้วพับเส้นที่เหลือสอดลงมา ดึงเก็บงานให้เรียบร้อย

๑๑. สอดเส้นเก็บงาน แล้วตัดเส้นที่เศษออกมา ให้เรียบร้อย

๑๒. เสร็จแล้วจ้ำ ไต้กล่อ่งใส่ใบเล็กของกระจุกกระจิก สีทองสวยเชียว

ใบงานที่ ๒

ให้ผู้เรียนศึกษาจากใบความรู้และสื่ออินเทอร์เน็ตการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกแบบต่างๆแล้วปฏิบัติตาม
พร้อมนำเสนอส่งชิ้นงานจำนวน ๑ ชิ้นงาน

ใบความรู้ที่ ๓

การบริหารจัดการการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

ความสำคัญในการประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพ หมายถึง การทมาหาเงินที่เกิดจากกิจกรรมหรือบริการใดๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิต และรายได้ ซึ่งเป็นงานประจำที่สุจริต ไม่ผิดศีลธรรมลักษณะอาชีพ แบ่งออกเป็น

๑. อาชีพอิสระ มีลักษณะเป็นเจ้าของกิจการ บริหารจัดการด้วยตนเอง อาจเป็นกิจการขนาดเล็กหรือเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน อาชีพอิสระแยกย่อยออกไปเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๑ อาชีพอิสระด้านการผลิต การแปรรูปผลผลิตเป็นสินค้า นำไปจำหน่ายในท้องตลาดเป็นการขายปลีกและขายส่ง เช่น อาหารไทย เบเกอรี่ ผักผลไม้

๑.๒ อาชีพอิสระด้านการให้บริการ เป็นอาชีพที่นิยมกันแพร่หลาย เนื่องจากมีความเสี่ยงน้อย การลงทุนต่ำ เช่น บริการทำความสะอาด ทำนายโชคชะตา บริการซักรีดเสื้อผ้า ช่างซ่อมอื่น ๆ

๑.๓ อาชีพรับจ้าง เป็นการทำงานที่มีเจ้านายมอบหมาย ได้รับค่าตอบแทนเป็นเงิน เช่น งานก่อสร้าง พนักงานในบริษัท ห้างร้าน และโรงงาน

๑.๔ อาชีพงานฝีมือ เป็นอาชีพที่ปฏิบัติงานโดยใช้ประสบการณ์และความชำนาญเฉพาะด้าน เช่น งานศิลปะ งานหัตถกรรม งานประติมากรรม

๑.๕ อาชีพข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นอาชีพที่ให้บริการแก่ประชาชน ประโยชน์ของอาชีพ มีหลายด้าน ดังนี้

๑. ด้านตนเอง เป็นคนที่มีคุณค่าของเงิน ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด วางแผนการใช้จ่ายเงิน การเก็บออมเงินเพื่อความมั่นคงของชีวิต

๒. ด้านครอบครัว การมีอาชีพจะสร้างคุณค่าให้กับตนเองและสมาชิกในครอบครัว เป็นตัวอย่างแก่คนในครอบครัวและบุคคลอื่นๆ

๓. ด้านชุมชน เป็นการสร้างรายได้ให้ชุมชน ทำให้เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น ทำให้ชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

๔. ด้านประเทศชาติ เมื่อประชาชนมีอาชีพ มีรายได้ รัฐสามารถเก็บภาษีจากประชาชนได้ สามารถนำรายได้จากการเก็บภาษีไปพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ได้

๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำรั้วลวดหนาม อาชีพมีหลายประเภท มีลักษณะแตกต่างกัน การเลือกอาชีพต้องพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้

๒.๑ การวิเคราะห์ตนเอง

๑. ความสนใจ สำนวความถนัด ความสนใจ ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับ ตนเองมากที่สุด เพื่อเป็นแนวทางการเลือกอาชีพที่เหมาะสม

๒. วิสัยทัศน์การเป็นคนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมองการณ์ไกล จะดีเปรียบในเชิง ธุรกิจมากกว่าคนอื่น

๓. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ หากไม่มีความรู้เพียงพอ ต้องศึกษาขวนขวายหา ความรู้เพิ่มเติม อาจจะไปอบรมจากสถาบันที่ให้ความรู้ด้านอาชีพ หรือทำงานเป็นลูกจ้างคนอื่นๆ หรือทดลอง ปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้มีความรู้ ความชำนาญ และมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพนี้ๆ

๒.๒ การวิเคราะห์ตลาด

๑. การตลาด เป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดปัจจัยหนึ่ง เพราะหากสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นไม่ เป็นที่นิยมและไม่สามารถสร้างความพอใจให้แก่ผู้บริโภคได้ถือว่ากระบวนการทั้งระบบไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นการวางแผนการตลาด ซึ่งปัจจุบันมีการแข่งขันสูง จึงควรได้รับความสนใจในการพัฒนา รวมทั้งต้องรู้ และเข้าใจในเทคนิคการผลิต ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้สินค้าและบริการของเรา เป็นที่นิยมของลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย ต่อไป

๒. การจัดการ เป็นเรื่องของเทคนิคและวิธีการ จึงต้องรู้จักการวางแผนการทำงานในเรื่องของ ตัวบุคคลที่จะร่วมคิด ร่วมทำและร่วมทุนตลอดจนเครื่องมือ เครื่องใช้และกระบวนการทำงาน

๓. การเลือกกลุ่มเป้าหมาย เราอาจแบ่งกลุ่มลูกค้า โดย แบ่งตามอายุ ความชอบ เพศ ระดับการศึกษา การเลือกซื้อสินค้า ราคา เป็นต้น

๔. การวิเคราะห์ลูกค้า

๑) เราต้องรู้ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

๒) รู้วัตถุประสงค์ในการ บริโภคสินค้า

๓) รู้วิธีการตัดสินใจซื้อของลูกค้า

๒.๓ การลงทุน /แหล่งเงินทุน

๑. ทรัพยากรในท้องถิ่น การสำรวจทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นว่าสามารถนำมาใช้ในการผลิต สินค้า ซึ่งจะช่วยประหยัดต้นทุน ค่าใช้จ่าย และเป็นการสร้างงานให้คนในท้องถิ่น

๒. ทุน เป็นสิ่งที่จำเป็นปัจจัยพื้นฐานของการประกอบอาชีพใหม่ โดยจะต้องวางแผนและแนวทางการดำเนินธุรกิจไวล่วงหน้า เพื่อที่จะทราบว่าต้องใช้เงินทุนประมาณเท่าไร บางอาชีพใช้เงินทุนน้อย ปัญหา ย่อมมีน้อย แต่ถ้าเป็นอาชีพที่ต้องใช้เงินทุนมากจะต้องพิจารณาว่ามีทุนเพียงพอหรือไม่ซึ่งอาจเป็น ปัญหาใหญ่ ถ้าไม่พอจะหาแหล่งเงินทุนจากที่ใด อาจจะได้จากเงินเก็บออม หรือการกู้ยืมจากธนาคาร หรือ สถาบันการเงิน อื่นๆ อย่างไรก็ตามในระยะแรกไม่ควรลงทุนจนหมดเงินเก็บออมหรือลงทุนมากเกินไป

๓. การประกอบอาชีพการการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก จะใช้ทุนเริ่มต้นประมาณ ๒,๐๐๐ -

๕,๐๐๐ บาท

แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพ

แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ ผู้เรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อ เสริมสร้างให้ผู้เรียน เกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สำหรับแหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพการการสาน ตะกร้าจากเส้นพลาสติกมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา รูปแบบและวิธีการขายจากสถานที่จริง ได้เห็น รูปแบบการดำเนินกิจกรรมการการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกที่มีขายใน ทองตลาดนอกจากนี้การได้ศึกษา จากผู้ประกอบอาชีพการการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกที่ประสบความสำเร็จ จะทำให้ผู้เรียนได้รับการ ถ่ายทอดประสบการณ์ อันจะส่งผลให้เกิดแนวคิด และแรงบันดาลใจในการสร้างอาชีพทิศทางการเลือก ประกอบอาชีพการการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ก่อนกำหนดทิศทางการเลือกประกอบอาชีพใดๆ ก็ตาม ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ ซึ่งมี ข้อแนะนำ ดังนี้ ประการแรก ควรเลือกอาชีพที่ชอบหรือคิดว่าถนัด สำรวจ ตัวเองว่าสนใจ อาชีพอะไร ชอบหรือถนัด ด้านไหน มีความสามารถอะไรบ้าง ที่สำคัญคือต้อง การหรืออยากจะทำ ประกอบอาชีพอะไร จึงจะเหมาะสมกับ ตัวเองและครอบครัว กล่าวคือ พิจารณาลักษณะงานอาชีพ และ พิจารณาตัวเอง พรอมทั้งบุคคลในครอบครัว ประกอบกันไปด้วย ประการที่สอง จะต้องพัฒนาความสามารถ ของ

ตัวเอง คือ ต้องศึกษารายละเอียดของอาชีพที่จะเลือก ไปประกอบ ถ้าความรู้ความเข้าใจยังมีน้อย มีไม่เพียงพอ ก็ต้องทำการศึกษา ฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติเพิ่มเติมจาก บุคคล หรือหน่วยงานต่างๆ ให้มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ ในการเริ่มประกอบอาชีพที่ถูกต้อง เพื่อจะได้ เรียนรูจากประสบการณ์จริงของผู้มีประสบการณ์มาก่อน จักได้ เพิ่มโอกาสความสำเร็จสมหวังในการไป ประกอบอาชีพนั้นๆ ประการที่สาม พิจารณาองค์ประกอบอื่นที่ เกี่ยวข้อง เช่น ท่าเลที่ตั้งของอาชีพที่จะทำไม่ว่าจะเป็นการ ผลิต การจำหน่าย หรือการให้บริการก็ตาม สภาพ แวดล้อมผู้ร่วมงาน พื้นฐานในการเริ่มทำธุรกิจ เงินทุน โดยเฉพาะเงินทุนต้องพิจารณาว่ามีเพียงพอหรือไม่ถ้าไม่ พอจะหาแหล่งเงินทุนจากที่ใด

๓. การคิดราคาต้นทุนและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

๓.๑ การคิดราคาต้นทุน

๑. ราคาวัตถุดิบทั้งหมด

๒. ๓๕ - ๕๐ % ของราคาวัตถุดิบเป็นค่าแรงและเชื้อเพลิง

(แล้วแต่ความยากง่าย และขั้นตอนในการทำ)

๓. ๑๐% ของราคาวัตถุดิบรวมกับค่าแรงและเชื้อเพลิง เป็นค่าเสียหายอื่นๆ (ของเหลือ ของทิ้ง) นำ

๑ + ๒ + ๓ เท่ากับต้นทุนสุทธิ

๔. การขาย การขาย คือ กระบวนการทั้งทางตรงและทางอ้อมของการจูงใจให้ผู้ซื้อสินค้า หรือบริการ

ยินยอม กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ทางการค้าแก่ผู้ขาย เมื่อผู้ผลิตสินค้าไปสู่ผู้บริโภค มี สิ่งที่ควรพิจารณา ดังนี้

๑. การหาตลาด ควรคำนึงถึงความต้องการของตลาดว่า มีมากน้อยเพียงใด โดยใช้วิธีสังเกต สอบถามกับคนรู้จัก เพื่อนบ้าน และผู้ซื้อ กระแสการบริโภคของลูกค้านิยมแบบไหน รูปแบบของ มีลักษณะโดดเด่นอย่างไร ต้องการซื้อเป็นของขวัญของฝากหรือใช้ในครอบครัว ตลาดควร เป็นตลาดที่มีการซื้อขายอย่างต่อเนื่อง เช่น ตลาดนัดตลาดคลองถม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะได้ตรงตามความ ต้องการของตลาด

๒. วิธีการจำหน่าย เมื่อผู้ผลิตลงทุนผลิตสินค้าขึ้นมา ก็เพื่อนำสินค้าออกสู่ตลาด ถ้าผู้ผลิต สามารถเลือก ช่องทาง ลู่ทางจำหน่ายสินค้าได้อย่างถูกต้อง สินค้าก็จะเข้าถึงลูกค้าได้ง่าย ซึ่งอาจเป็นการ จำหน่ายจากผู้ผลิต ถึงลูกค้าโดยตรงด้วยการจัดหาสถานที่สำหรับจำหน่ายสินค้า ที่เป็นหลักแหล่ง มีการจัด วางสินค้าที่สามารถ นำเสนอสินค้าให้ดูสวยงามหรือเป็นผู้ผลิตให้พ่อค้าคนกลางมารับซื้อไปขายให้กับ ผู้บริโภคอีกต่อหนึ่ง เพื่อ จำหน่ายสินค้าได้อย่างทั่วถึง

๓. การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้ซื้อหรือลูกค้ารู้จัก เกิดความต้องการ ที่จะซื้อ เป็น วิธีการโน้มน้าวผู้ซื้อที่สำคัญ การโฆษณาประชาสัมพันธ์มีหลายวิธี เช่น ใช้วิธีบอกปากต่อปาก การจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์สินค้า การออกร้านตามงานเทศกาลต่างๆ ของอำเภอหรือจังหวัด การประชาสัมพันธ์ผ่าน อินเทอร์เน็ตโดยสิ่งที่เป็นการช่วยประชาสัมพันธ์อย่างหนึ่ง ก็คือ คุณภาพสินค้า เมื่อผู้ซื้อ หรือลูกค้าได้ซื้อสินค้า ไป มีคุณภาพ ราคาขอมเยา จะเป็นการช่วยประชาสัมพันธ์ไปเอง

๕. การส่งเสริมการขาย วัตถุประสงค์สำคัญในการจัดทำ การส่งเสริมการขายนั้นก็เพื่อ เป็นการกระตุ้น ยอดขายของกิจการ และ การแนะนำสินค้าสู่ลูกค้า ทั้งนี้ยังสืบเนื่องกับความพึงพอใจที่ดีของลูกค้า ในการ บริโภคหรืออุปโภคสินค้า เพื่อการสร้างเครือข่ายความเป็นไปได้ ในการเลือกบริโภคหรืออุปโภคสินค้านั้นๆ อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการแนะนำสินค้าโดยอาศัยช่องทางแบบปากต่อปากหรือเพื่อนสูเพื่อนต่อไป สรุป "การส่งเสริมการขายคือการสนับสนุนการสร้างราคาสินค้าเฉพาะเจาะจง/การสร้างมูลค่าตรา สินค้า กลยุทธ์ ส่งเสริมการขายที่นิยมนำมาใช้

ในการทำตลาดในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับ วัตถุประสงค์ของผู้ประกอบการ ซึ่งผู้ประกอบการสามารถเลือกนำมาใช้ให้เหมาะกับสินค้า เช่น การส่งเสริม การขายที่มุ่งลูกค้าโดยตรง เพื่อต้องการให้ลูกค้าซื้อสินค้ามากขึ้น ผู้ประกอบการก็อาจเลือกใช้วิธี การแจกของตัวอย่าง การให้คูปอง ฯลฯ แต่หากต้องการส่งเสริมการขายโดยมุ่งไปที่ตัวแทนจำหน่ายที่ เป็นคนกลาง เพื่อให้บุคคลเหล่านี้กระจายสินค้าไปยังลูกค้าได้มากขึ้น ก็ สามารถนำวิธีการส่งเสริมการขายใน ลักษณะให้ส่วนลดสินค้า การแถมสินค้า การกำหนดเป้าในการซื้อสินค้า การให้ของขวัญพิเศษ มาใช้เป็นแรงจูงใจ การใช้คูปอง (Coupon) เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการขายที่นิยมใช้แพร่หลายวิธีหนึ่ง เพราะวิธีนี้ ลูกค้าที่ได้รับจะถือว่าเป็นการให้ส่วนลดอย่างหนึ่ง วิธีนี้จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการซื้อสินค้ามากขึ้น เพราะ ได้ราคาถูก โดยอาจทำให้ลูกค้าที่เคยซื้อสินค้าอยู่แล้ว มีความต้องการสินค้าเพิ่ม หรืออาจได้ลูกค้าใหม่ ๆ เขา มาเพราะมองว่าเป็นราคาพิเศษได้ การใช้แถมปีการค่า การส่งเสริมการขายวิธีนี้ จะกระตุ้นให้ลูกค้าเกิดการซื้อซ้ำได้ โดยลูกค้าอาจ เกิดความต้องการสะสมแถมปีไว้แลกของที่ต้องการ ทำให้ ผู้ประกอบการสามารถขายของได้มากขึ้น และ อาจมีลูกค้าประจำกลุ่มหนึ่ง โดยผู้ประกอบการสามารถกำหนดเงื่อนไขสินค้าที่ลูกค้าสามารถแลกซื้อได้ตาม ความเหมาะสม การลดราคาสินค้า การส่งเสริมการขายด้วยการลดราคาสินค้า เพื่อจูงใจให้ลูกค้ามาซื้อสินค้าใน ช่วงเวลานั้น ซึ่งผู้ประกอบการสามารถนำอาหารไทยที่ต้องการ มาจัดรายการพิเศษตามช่วงเวลา หรือวัน ให้ ลูกค้าได้เลือกซื้อได้อย่างไรก็ตามก่อนที่ผู้ประกอบการจะเลือกใช้ กลยุทธ์ส่งเสริมการขายวิธีใด ต้องศึกษาปัจจัยแวดล้อม หลายประการเช่น ลักษณะของตลาด กลุ่มลูกค้า เป้าหมาย อายุ อาชีพ สถานะภาพของกลุ่มลูกค้า ลักษณะ ของผลิตภัณฑ์ เพราะผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทจะมี ลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนกัน รวมทั้งวงจรชีวิตของ ผลิตภัณฑ์ ราคาจำหน่าย และสิ่งสำคัญคืองบประมาณ เพราะการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายในแต่ละครั้ง ผู้ประกอบการต้องมีเงินทุนพอสมควร ซึ่งผู้ ประกอบการต้องพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนเพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุด

๖. การทำบัญชีร้านค้าอย่างง่าย

การบัญชี คือ การจดบันทึกรายการค้าต่างๆ ที่เกี่ยวกับการรับ-จ่ายเงิน และสิ่งที่มีค่าเป็นเงินไว้ใน สมุดบัญชีอย่างสม่ำเสมอ เป็นระเบียบถูกต้องตามหลักการ และสามารถแสดงผล การดำเนินงานและฐานะ การเงินของกิจการในระยะเวลานึงได้ การบันทึกรายการและตัวเลข ในรายรับ - รายจ่ายของร้านค้า ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ ผู้ประกอบการค้าสามารถทราบสภาพการค้าของตนเอง ว่าผลการ ประกอบการนั้นได้กำไรหรือขาดทุน และ สามารถนำรายการที่บันทึกมาพิจารณาได้ว่ามีจุดบกพร่องในส่วนใด และเป็นข้อมูลในการตัดสินใจว่าควร จะ ปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างไร

ประโยชน์ของการทำบัญชีร้านค้าอย่างง่าย

๑. ทำให้เจ้าของกิจการสามารถควบคุมและดูแลรักษาทรัพยากรของกิจการที่มีอยู่ไม่ให้เกิดการ สูญหายได้
๒. ทำให้ผู้เป็นเจ้าของกิจการสามารถที่จะได้รับข้อมูลที่เพียงพอเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงาน ให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
๓. ทำให้เจ้าของกิจการได้ทราบถึงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน และการเปลี่ยนแปลงฐานะ การเงินของ กิจการได้เป็นระยะ ๆ
๔. การทำบัญชีเป็นการรวบรวมสถิติอย่างหนึ่งซึ่งช่วยในการบริหารงาน และให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการ วางแผนการดำเนินงาน และควบคุมกิจการให้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย
๕. ทำให้บุคคลภายนอก เช่น เจ้าหนี้ ผู้ลงทุน เป็นต้น มีข้อมูลทางการเงินเพื่อนำไปใช้ในการ ตัดสินใจได้

ใบความรู้

เรื่องที่ ๔ โครงการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

โครงการอาชีพ เป็นแผนงานหรือเค้าโครงของกิจกรรม งานอาชีพ โดยมีการกำหนดรายละเอียดที่ ต้องปฏิบัติ อย่างมีระบบ มีความต่อเนื่องอย่างชัดเจนไวล่วงหน้าว่า จะทำอะไร อย่างไร เมื่อใด ที่ใด และโดยใคร รวมทั้ง การพิจารณาการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานอาชีพ ความคาดหวังที่จะได้ผลตอบแทนอย่าง คุ่มค่า การ ดำเนินงานอาชีพให้ประสบความสำเร็จ การเขียนโครงการอาชีพ จึงเป็นส่วนงานที่สำคัญ เพราะการเขียน โครงการอาชีพ จะช่วยให้การดำเนินงานอาชีพ สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและเป็น ระบบ มี ประสิทธิภาพโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่า สามารถควบคุม กำกับ และตรวจสอบ ขั้นตอนการ ดำเนินงาน ผลการดำเนินงานอาชีพได้ ทำให้เกิดความมั่นใจในการบริหารงาน ช่วยให้ ความ ผิดพลาดในการ ทำงานน้อยลง อีกทั้งยังช่วยลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนและช่วยควบคุมสภาพแวดล้อมในการ ทำงาน เพื่อให้บรรลุ ถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดขึ้น ภายในระยะเวลาที่กำหนดและภายใน ทรัพยากรที่มีอยู่ นอกจากนี้ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ ที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานอาชีพดังกล่าวแล้ว โครงการอาชีพ ยังมีประโยชน์ ต่อการนำโครงการไปเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงาน สถานบันการเงินที่ส่งเสริมการ ดำเนินงานอาชีพอีกด้วย ดังนั้น การเขียนโครงการอาชีพจึงต้องมีวิธีการเขียนโครงการที่ดี จะต้องบรรยาย สภาพและความจำเป็น ของสถานการณ์ที่ทำให้เกิดโครงการอาชีพ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ระบุ รายการกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นไปได้ในการดำเนินงานอาชีพเพื่อที่จะให้ บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และมี แนวทางและวิธีการประเมินผล เพื่อให้รู้ถึงความสำเร็จของการ ดำเนินการอาชีพ ดังนั้น การจัดทำโครงการ อาชีพ จึงมีความจำเป็นที่ ผู้เรียนตามหลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อ การมีงานทำ ต้องศึกษาเรียนรู้และ ฝึกปฏิบัติในการเขียนโครงการอาชีพให้ดี เหมาะสม และถูกต้อง

ความสำคัญของโครงการอาชีพ (PROJECT)

หมายถึง แผนงานที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยๆ หลายกิจกรรม ที่ต้องใช้ทรัพยากรใน การดำเนินงานโดยคาดหวังผลงานที่คุ้มค่า มีประโยชน์ แสดงถึง ความสามารถทางความคิดริเริ่ม และ สร้างสรรค์ในศาสตร์ของตน มีขั้นตอนในการดำเนินงาน หรือจุดมุ่งหมาย ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน และ สามารถนำเสนอผลงานได้อย่างมีระบบ (วีรวิฑู มาชะศิริานนท์ ,๒๕๔๒ : ๒๖ – ๒๗) โดยมีหลักสำคัญ คือ

- เป็นงานที่เปิดโอกาสให้สมาชิกในทีมงานทุกคน ได้ร่วมกันศึกษาค้นคว้า และลงมือปฏิบัติด้วย ตนเอง โดย อาศัยความรู้ ความสามารถที่ได้ศึกษามาเป็นองค์ประกอบในการดำเนินงานภายใน ระยะเวลาที่กำหนด
- งานที่ต้องใช้ความสามารถ (Competence) และภูมิปัญญา (Knowledge / Wisdom) รวมถึง ทักษะ (Skills) จากหลายๆ คน มารวมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงสถานการณ์ที่ไม่ได้ คาดคิดไว้ก่อน
- งานที่มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายๆ ฝ่าย ประกอบด้วยกิจกรรมหลายๆ กิจกรรมมา ประสานกัน
- เป็นงานที่มีวัตถุประสงค์ละเอียดของงานอย่างชัดเจน ทั้งนี้ต้องมีกำหนดวันที่เริ่มต้น และวันที่สิ้นสุด
- เป็นงานหรือกิจกรรมที่สร้างขึ้น เพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ผู้เรียนเป็นผู้วาง แผนการดำเนินงานตั้งแต่การศึกษาค้นคว้า การออกแบบ การประดิษฐ์ การทดลอง การเก็บข้อมูล ตลอดจน การแปลผล สรุปผล และเสนอผลงานด้วยตนเองภายใต้การดูแล และให้คำปรึกษาของผู้สอน หรือ ผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องนั้น

โครงการอาชีพด้านธุรกิจหรือบริการ (Entrepreneurship Project)

เป็นโครงการที่เกี่ยวกับการฝึก และ

สร้างประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต โครงการประเภทนี้ เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการหาข้อมูลหรือช่องทางในการดำเนินธุรกิจมีบุคลิกภาพ และความรู้ความสามารถชอบงานบริหาร ชยัน อดทนต่อปัญหาต่างๆ

ความหมายของโครงการ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้ความหมายของคำโครงการว่า หมายถึง "แผนหรือเค้าโครงการตามที่กำหนดไว้"โครงการเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งในการวางแผนพัฒนาซึ่งช่วยให้เห็นภาพ และทิศทางการพัฒนา ขอบเขตของการที่สามารถติดตามและประเมินผลได้ โครงการเกิดจากลักษณะความพยายามที่จะจัดกิจกรรม หรือดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อ บรรเทาหรือลดหรือขจัดปัญหา และความ ต้องการทั้งในสภาวะการณ์ปัจจุบันและอนาคต โครงการโดยทั่วไป สามารถแยกได้หลายประเภท เช่น โครงการ เพื่อสนองความต้องการ โครงการพัฒนาต่างๆไป โครงการตาม นโยบายเร่งด่วน เป็นต้น

องค์ประกอบของโครงการอาชีพ

การวางแผนการปฏิบัติงาน และประมาณการโครงการ จะต้องจัดทำ เค้าโครงของโครงการ อย่างรัดกุมและให้สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบดังนี้

๑. ชื่อโครงการ ควรเป็นข้อความที่กะทัดรัด ชัดเจน สื่อความหมายตรงกัน
๒. ผู้จัดทำโครงการ รายชื่อผู้เรียนหรือกลุ่มผู้เรียนที่ทำโครงการนี้ร่วมกัน และชื่อครูที่ปรึกษา
๓. หลักการและเหตุผล แสดงถึงความจำเป็นหรือเหตุผลที่เลือกทำโครงการนี้ โดยควรจะกล่าวถึง ประเด็นต่อไปนี้
  - ๓.๑ สภาพที่เป็นจริง ปัญหา เหตุการณ์
  - ๓.๒ สิ่งที่จะควรจะเป็น สภาพที่ต้องการ ความมุ่งหวัง
  - ๓.๓ สาเหตุที่ทำให้ไม่เป็นไปได้ตามความมุ่งหวัง
  - ๓.๔ ถ้าเป็นปัญหา ปัญหานี้มีความรุนแรงเพียงใด ถ้าปล่อยไว้จะเกิดผลเสียอย่างไร
  - ๓.๕ มีวิธีแก้ไขอะไร ควรจะมีหลายๆ วิธี ทำไมจึงเลือกวิธี
  - ๓.๖ ถ้าแก้ไข หรือดำเนินการแล้ว จะส่งผลได้อย่างไร
  - ๓.๗ ประโยชน์ที่ได้จะคุ้มค่าเพียงใด ฯลฯ
๔. วัตถุประสงค์ ควรเป็นจุดมุ่งหมายที่สามารถวัดได้อย่างเป็นรูปธรรม หรือกล่าวถึงสิ่งที่ต้องการให้ เกิดขึ้นหลังจากทำโครงการนี้แล้ว โดยไม่จำกัดวิธีทำ
๕. เป้าหมาย ควรระบุเป้าหมายให้ชัดเจนว่าจะเกิดอะไรขึ้น กับใคร จำนวนเท่าไรและคุณภาพของ สิ่งนั้นจะเป็นอย่างไร
๖. แนวความคิดในการออกแบบโครงการ เขียนในลักษณะแผนภาพประกอบคำบรรยายหรือบอก หลักการ / ทฤษฎีที่ใช้ในการทำโครงการ หรือที่เกี่ยวข้องโดยย่อ ควรมีเอกสารอ้างอิง
๗. แหล่งความรู้ อาจจะเป็นเอกสาร ตำรา บุคคล หรือสถานที่ที่ผู้เรียนจะสามารถศึกษาหาความรู้ เพื่อให้การปฏิบัติโครงการนั้นบรรลุจุดมุ่งหมาย
๘. งบประมาณและทรัพยากร ควรระบุรายชื่อวัสดุอุปกรณ์สำคัญ แหล่งที่จะหาได้ ราคาจำหน่าย ในปัจจุบัน และ รวมงบประมาณค่าใช้จ่ายทั้งหมดให้ดูด้วย

๙. วิธีดำเนินงาน ควรจะมีลำดับขั้นตอนที่ถูกต้อง เหมาะสม สมเหตุสมผล เป็นไปตามกระบวนการ ของการทำงานนั้นๆ กิจกรรมตามวิธีดำเนินการจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และแต่ละ ขั้นตอนของการดำเนินงานให้ระบุ วัน เดือน ปี ที่จะทำงานในแต่ละขั้นตอนด้วย

๑๐. การติดตามและประเมินผล ให้ผู้เรียนเขียนว่าจะประเมินผลอย่างไร ที่จะให้ครูที่ปรึกษาทราบ ความก้าวหน้าของงาน เพื่อการปรับปรุงแก้ไข

๑๑. ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ ให้ระบุผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ เป็นทั้งผลที่ได้รับโดยตรงและ ผลพลอยได้ หรือผลกระทบจากโครงการที่เป็นผลในด้านดี ผลที่คาดว่าจะได้รับนี้จะต้องสอดคล้องกับ จุดประสงค์และ เป้าหมาย

๑๓. การประมาณการโครงการ (Project Estimating) เป็นการกำหนดรายละเอียดสำคัญสำหรับการ ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการวางแผนดำเนินงานของโครงการ เช่น ประมาณการ ด้านกำลังคนด้านระยะเวลา ด้านเครื่องมือ วัสดุ – อุปกรณ์ และเงินงบประมาณตลอดโครงการ การประมาณ การโครงการสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับการเตรียมหาเงินทุนในการดำเนินการโครงการได้ ซึ่งแหล่ง เงินทุนของการทำโครงการโดยทั่วไปได้มาจาก ๒ แหล่ง คือ แหล่งเงินทุนภายใน เช่น จากกลุ่มผู้ทำโครงการ และ จากสถานศึกษา กับ แหล่งเงินทุนภายนอก เช่น สถานประกอบการ และ บุคคลที่สนใจ หรือได้ ประโยชน์จากการทำโครงการนั้น โดยผู้วางแผนโครงการควรต้องคำนึงถึงหลักสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

๑๓.๑ ความประหยัด (Economy) : การเสนองบประมาณโครงการจะต้องเป็นไปโดยมีความประหยัดกล่าวคือ ใช้ทุนหรือทรัพยากรทุกชนิดตามสมควร แต่ผลของการดำเนินโครงการเป็นไปด้วยดี และมีคุณภาพ

๑๓.๒ ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) : โครงการทุกโครงการจะต้องมีคุณค่าเป็นที่ยอมรับ และทุกคนมีความพึงพอใจในผลงานที่เกิดขึ้น

๑๓.๓ ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) : โครงการทุกโครงการจะต้องดำเนินงานเป็นไป ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

๑๓.๔ ความยุติธรรม (Equity) : การจัดสรรทรัพยากรทุกชนิด หรือการใช้จ่ายทรัพยากรจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่ใดกำหนดไว้ทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง คล่องตัว และมีประสิทธิภาพสูงสุด

๑๔. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ เมื่อวางแผนและเขียนเค้าโครงของโครงการ ซึ่งแสดงถึงความพร้อมในการดำเนินโครงการแล้ว ผู้เรียนต้อง ร่วมกันนำข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้ศึกษามา พร้อมแผนการดำเนินงาน นำเสนอต่อ

อาจารย์ที่ปรึกษา / คณะกรรมการโครงการ เพื่อพิจารณาขออนุมัติดำเนินงานโครงการ

๑๕. วิธีการนำเสนอโครงการ

๑๕.๑ ควรนำเสนออย่างเป็นขั้นเป็นตอน เป็นลำดับไม่วกวน

๑๕.๒ ควรเริ่มต้นโดยกล่าวสรุปภาพรวมของทั้งโครงการ ว่าเกี่ยวกับเรื่องอะไรใช้งบประมาณ และเวลา

๑๕.๓ อย่างไร และที่สำคัญประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการนั้นมีอะไรบ้าง

๑๕.๔ สื่อประกอบในการนำเสนอจะต้องชัดเจนและชวนให้ติดตาม ในระหว่างการนำเสนอ ควรใช้คำพูดที่ผู้ฟังสามารถจะเข้าใจได้ง่ายๆ พูดชัดถ้อยชัดคำ กิริยา ทาทางประกอบที่เหมาะสม

๑๕.๕ ควรสรุปในตอนท้ายการนำเสนออีกครั้งว่าโครงการนี้มีทางเลือกดำเนินการแบบใด ความคุ้มค่าอยู่ที่ไหน ทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้จะมีอะไรและประโยชน์ที่จะได้รับเป็นอย่างไร ในการเขียนโครงการ ควรจะมีขั้นตอนในการเขียนอย่างน้อยประกอบไปด้วย

๑. ชื่อโครงการ
๒. หลักการและเหตุผล
๓. วัตถุประสงค์
๔. เป้าหมาย
๕. วิธีดำเนินการ
๖. ระยะเวลาดำเนินการ
๗. งบประมาณ
๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ
๙. หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน
๑๐. การประเมินผล
๑๑. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ลักษณะของโครงการที่ดี

๑. มีรายละเอียด วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถดำเนินงานได้ หรือมีความเป็นไปได้
๒. รายละเอียดของโครงการต้องเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน กล่าวคือ วัตถุประสงค์ต้องสอดคล้องกับ ปัญหาหรือ หลักการและ เหตุผล วิธีการดำเนินงานต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป็นต้น สามารถตอบ คำถามได้ว่าทำ อะไร ทำเพื่ออะไรทำที่ไหน ทำเมื่อไร ทำอย่างไร ทำเท่าไร ใครรับผิดชอบ และทำกับใคร ใครเป็นผู้ที่ได้รับ ประโยชน์
๓. รายละเอียดของโครงการสามารถเข้าใจได้ง่าย และสามารถดำเนินการตามโครงการได้
๔. โครงการต้องกำหนดขึ้นจากข้อมูลที่มีความเป็นจริง และ เป็นข้อมูลที่ได้รับการวิเคราะห์อย่างรอบคอบแล้ว
๕. มีระยะเวลาในการดำเนินงาน กล่าวคือ จะต้องระบุวันเวลาที่เริ่มต้น และ วันเวลาที่แล้วเสร็จที่แน่ชัด
๖. เป็นโครงการที่ปฏิบัติได้และสามารถติดตามและประเมินผลได้

